

A szegedi elindulás

Program pedagógusoknak az olvasóvá nevelésről

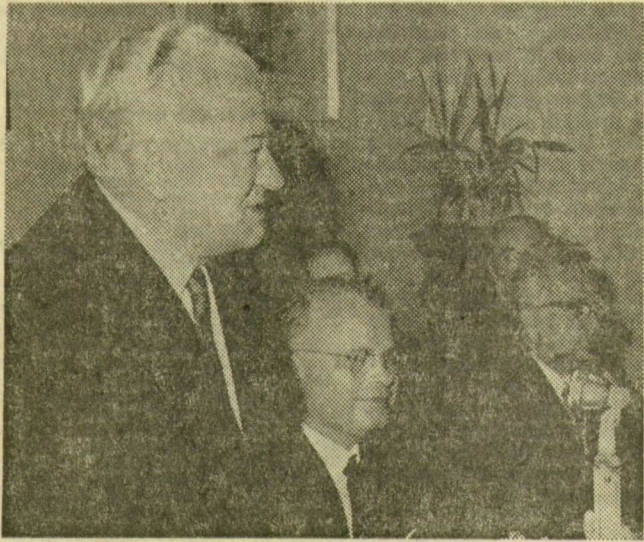
Programot, méghozzá nem kicsinyes feladatgyűjteményt, hanem *önálló munkára* lehetőséget biztosító elképzeléseket, tervekkel adott a pedagógusoknak az olvasóvá nevelésről az egész napos rendezvénysorozat. Ezt a Szegedi Tanárképző Főiskola gondozta *Módszertani Közlemények* című pedagógiai folyóirat szerkesztőségének kezdeményezésére rendezték tegnap a szegedi főiskolán az *Íróövetség* által éppen egy esztendővel ezelőtt meghirdetett *Olvasó népe* mozgalom évfordulóján és keretében.

Bizonyos értelemben talán túlzás szegedi elindulásról beszélni, hiszen az olvasóvá nevelésben sok minden történt eddig is. Az azonban mégis vitathatatlan, hogy azokat a feladatokat, amelyek az olvasóvá nevelésben a *pedagógusokra* hárulnak, mostanáig még *sehol sem dolgozták ki* ilyen részletesen és tudományos alaposan, mint a szegedi tanárképzés. A nagy fontosságú vállalkozásnak tekintélyt és rangot adott, hogy munkájában részt vállalt *Darvas József* Kossuth-díjas író, az Íróövetség elnöke, az Olvasó népe mozgalom meghirdetője, *Miklósvári Sándor*, a Művelődésügyi Minisztérium pedagógusképző osztályának vezetője, továbbá a könyvkiadás több vezetője, valamint az ország négy tanárképző főiskolájának, tíz tanítóképzőjének és három óvónőképzőjének számos képviselője.

A *sajtótájékoztatóval* kezdődő programsorozat *Németh Istvánnak*, az idén tízéves *Módszertani Közlemények* főszerkesztőjének, a vállalkozás kezdeményezőjének elnökségével *tudományos ankétával* folytatódott. A tanácskozás felszólalói azt vizsgálták, mit tehetnek egyrészt a pedagógusképző intézmények, másrészt maguk a pedagógusok az olvasóvá nevelés ügyében. A felszólalások, foglalkozva a feladatokból következő módszertani eljárások részletezésével is, egyöntetűen hangsúlyozták, hogy az olvasóvá nevelésben a *pedagógusok a kulcsemberek*, hiszen bármelyik társadalmi szervezetben folyják is az Olvasó népe mozgalom kibontakoztatása, vezetői nyilvánvalóan mindenképpen pedagógusok. Ráműtötték a felszólalások arra is, hogy az irodalomoktatásban *szükség van bizonyos tantervi és más változásokra*. Az iskola ugyanígy még mindig nem képes megvalósítani, hogy az irodalom megszerettetésével neveljen rendszeres olvasóvá. *Darvas József* kiemelte, hogy ebben a tekintetben valóságos pedagógiai forradalomra van szükség, olyasféle változásokra, mint amit *Kodály Zoltán* munkássága jelentett az énekkorttatásban.

A továbbiakban egyebek közt rámutattak a felszólalók, hogy az olvasóvá nevelésben kerülni kell a *kampányszerűséget*, és eredmények hajszolását. Több évig tartó fáradságos munkáról van itt szó.

Formális határozat természetesen nem született a tanácskozáson, de a felszólalások szelleme és konkrét tartalma is azt tükrözte: az ország tanár-, tanító- és óvónőképző intézetei *csatlakoznak* az Olvasó népe mozgalomhoz, és Szegedről hazatérve hozzájárulnak a jórészt itt kidolgozott tennivalók megvalósításához.

Szilágyi Mózes felvétele

Darvas József felszólal az olvasóvá nevelés ankétján. Mellette (balról jobbra) **dr. Szendrey János** főiskolai igazgató és **Németh István**

A tegnapi programsorozat keretében ifjúsági könyvekből és azokból a plakátokból, amelyeket a hallgatók készítettek az olvasás, a könyv propagálására *kiállítás nyílt* a főiskolán. A megnyitás alkalmából a legjobb pályamunkák alkotóinak *Fischer Ernő*, a rajztanszék vezetője átadta a Művelődésügyi Minisztérium díjait. Első dí-

jat *Csikós András*, II. díjat — megosztva — *Stélik János* és *Sinkó János* kapott, a III. díjjal *Tándi Lajost* jutalmazták.

A program befejező akciójaként *Hegedűs András* tanácskezelő tanár vezetésével a főiskola hallgatói a lánykollégium klubtermében *irodalmi délutánt* rendeztek.

Szegedi művészek

Jónéhány éve hallgatom operaszínpadon, a színházban is gyakran megfordultam már előadások előtt, után, próbászünetekben, vagy a klubban esténként, de civilben még nem találkoztam **Berdál Valériával**. Most először, minap langyleveg délutánon a Tisza-preszszóban, ahová elsősorban egy kíváncsiság csalt beszélgetni vele: hogyan tudja hozni a szegedi operában immár 12 esztendeje önmagát: magas színvonalú, egyenletes, tiszta, nemesen egyszerű, őszinte, rokonszenves művészetét. Hasonlíthatatlanul kevesek érénye az övé: *nincs szürke napja, indiszpozíciója, elrontott szerepe, bakija — ahogy mondani szokás, rá mindig lehet számítani*. A legutóbbi *Solvejget* éppoly kerek, átgondolt, lényegből fakadó énekesi-színészi arccal tárta közönség felé, mint a korábbi lírai szoprári szerepek egész sorozatát *Michaelától* *Antoniáig*, *Mimitől* *Gildáig*.

Aztán kiderült, nem véletlenül kerültük el egymást. Társaságban, még színházi körökben is ritkán mutatkozik, aszkétikusan él a művészetnek és családjának. Szigorúan kerülni a lehetőséget is, hogy a kettő harmóniáját külső és jelentéktelen körülmények zavarják. A színpad környékén kötéldíszeket kíván, a pályán talpon maradni, szerepről szerepre egészen-erősen változni, mindig újat, érdekeset, mindig élményt adni: szerzetesi életmódot kíván. Komolyságot, türelmet, ambíciót és rengeteg munkát. **Berdál Valéria tudatosan és szívósan dolgozik**: a zeneművészeti főiskoláról elhozta a folyton tanulás szükségének,

Berdál Valéria

a hang rendszeres karbantartásának, a szerepek kidolgozásának, precíz megismerésének igényét, a hivatás belső parancsát, hogy kedvező vagy mostoha körülmények közepette is nagy alakítást vár a közönség. **Berdál Valéria** nem hagyatkozik pusztán a próbákra, a korrepetícióra: hente kétszer jár énekórára *dr. Korényi Elemér*néhez, a műhelymunka során legkisebb részleteiben tisztázza szerepeit, hogy a premieren ne érje meglepetés. Egyébként is *eleget drukkol*, *szorit egy-egy fellépése előtt*, s ilyenkor a legapróbb bizonytalanság is indiszpozíciót okozhat. Ha az énekes tekintete mágnés-ként tapad a karmesterre, odavonza a néző figyelmét is, ha az operanékes nem tud feloldódni a belépésekbe, a ritartandókra, intonációs és egyéb zenei problémákra szánt koncentrációból, ha nem tud színészeleg is belekerülni az adott helyzetek, fordulatok kosztümös levegőjébe — félmunkát végzett, a publikum nehezen hisz neki.

A *kedvenc szerep*? Most *Solvejg*, a *Peer Gynt* ibseni forrású örök-időtlen alakja, a szerelemben önmagát feláldozó lány havasi tisztasága: az odaadás önzetlensége, a szerelmi alázat szépsége. *Kedvenc*, mert finom, egyszerű, természetesen — *ahogyan Ibsen*nél olvasta, *Törőcsik* Maritól látta, *Grieg* majd *Egk*

Birkahúsellátás

Egyik cikkünkre hivatkozik **S. I. olvasónk**, amelyben a Termelőszövetkezetek birkahúsexportjáról írtunk. Kérdezi, miért adjuk el külföldre az ízletes magyar birkahúst, amikor azt mi is szívesen fogyasztanánk.

A városi tanács vb kereskedelmi osztályán kapott tájékoztatás szerint a birkahúsból rendelkezése álló mennyiséget elsősorban a vendéglők, éttermek, üzemi konyhák részére adják. Az élelmiszer-kiskereskedelmi vállalat és a városellátó szövetkezet a közeli termelőszövetkezetekből vásárol esetenként birkát és bárányt hentesüzletek részére. A jövő héten már lesz Szegeden is birkahús, bár korlátozott mennyiségben. Az export-import kereskedelmet e tekintetben is a népgazdasági érdekek szabják meg, tekintve, hogy Magyarországon a birkahús-fogyasztás nem érint olyan nagy rétegeket.

Fürdőruha és sétahajó

Ötször csúszott le a part-fürdői strand csúszdáján *Szjártó Rozália* Párizsi körút 10/a szám alatt lakó VII. osztályos általános iskolai tanuló s új fürdőruhája máris elkopott. Vajon miért csak ilyen áron csúszálhatnak a gyerekek Szegeden — kérdezi hozzánk küldött, valószínűleg anyukája által írt levelében.

Nyári vendégeinek is, saját magának is örömet akar szerezni *Remzso György* né olvasónk, aki *Kiskundorozmán* a *Kun utca* 20. szám alatt lakik. Az örömszerzéshez csak a sétahajó hiányzik, amely kár, hogy nem jár mostanában a Tiszán. Talán nem tüzlet a sétahajó járatása a fürdővállalatnak? — kérdezi levelében olvasónk.

Bárdos Miklós, a Szegedi Fürdő- és Hőforrás Vállalat igazgatója mindkét levelbeni kérdésre válaszolt. A fémcsúszdák mindig és mindenütt a világon koptatták a ruhát, amiben a gyerekek csúszkáltak. A strandon nem rozsdásak, hanem éppen a sok használatból tükrösimára csiszoltak a csúszdák. Lehet, hogy sokkal többször lecsúszott kis olvasónk, mint írta — vagy a fürdőruha készült silány anyagból. Akkor pedig a kereskedelemhez kell fordulni panasszal. Igaz, az sem csúszkálásra adja el a fürdőruhákat.

Sétahajó lesz pár hét múlva. Egy teljesen új, 50 személyes az idén kerül először forgalomba. A régi, 23 személyes jelenleg javítás alatt van a váci hajógyárban, de júniusban az is elkészül s akkor két hajón is tehetnek sétát a Tisza kedvelői.

A piaci helypénz

A drága piaci árak egy főokának látja a, szerinte magas piaci helypénzdíjakat **Mészáros József**, *Szivárvány utca* 3/b szám alatti lakos olvasónk. Azt írja levelében, hogy a tojás, a baromfi, a zöldség, a gyümölcs és minden piaci áru eladási árába bealkulálják az eladók a helypénzt.

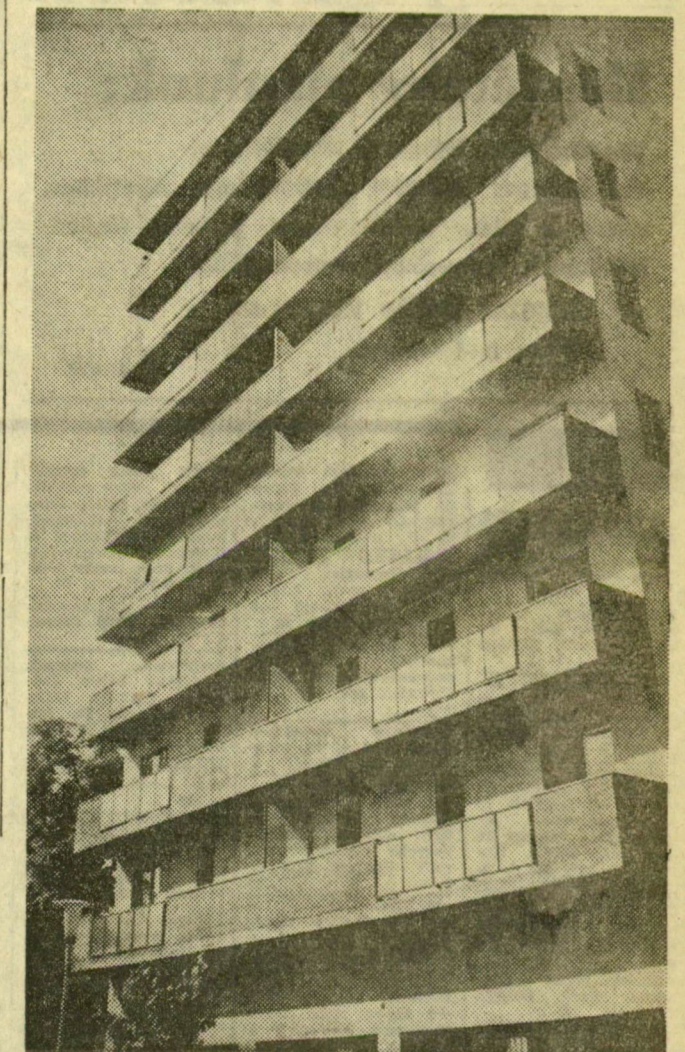
Tegnap számunkban ismertettük a városi tanács rendeletét, amely a piacok fenntartásáról, irányításáról és az új helypénz-díjszabásról intézkedik. Ebből kiderül, hogy a most megállapított helypénzdíjak nem magasabbak — eddig sem voltak —, mint a hasonló nagyvárosokban. Az új rendelet egyszerűsíti a helypénzdíjazást, ugyanakkor biztosítani kell azt a pénzösszeget,

amelyből a piacok fenntartása, takarítása, fejlesztése kerül.

Cigaretta-újdonság

A magyar dohányipar **BNV-díjas** újdonságából, a *Pálma* cigarettából a vásáron tíz nap alatt 3,5 millió darab fogyott. A magyar dohányiparnál közölték, hogy az *Egri Dohánygyárból* szerdaig minden megyeszékhelyi elosztóba és a Balatonra is küldték *Pálmát*, amely az ipar számításai szerint a jövő héten országsszerte kapható lesz. A vásári siker után, a második negyedévben tervezett 20 millió helyett 25 milliót készítenek belőle.

Épült: 1957—1969

Bécsi körút 16/b.

(91.) Nem sok magas lakóház van Szegeden, ez is úgy született meg, hogy már szinte építkezés közben tervezte át a kivitelező 4 emeletéről 8 emeletesre. Pedig az ilyen városképi szempontból fontos helyeken, mint ez is, ahol a Nagykörút egy sugárúttal találkozik, rendszerint kellemes látványt nyújt, hangsúlyt ad a szokásosnál magasabb épület.

CSÜTÖRTÖK,
1969. MÁJUS 29.

DÉLMAGYARORSZAG 5

Könyvheti nyitány

Az idei ünnepi könyvhét eseményei május 31-én, szombaton kezdődnek, de a Szépirodalmi Könyvkiadó által tegnap este az újszegedi November 7. művelődési otthonban rendezett irodalmi esttel, a Szépirodalmi Figyelő című élő folyóirat új számának bemutatásával, mint valami nyitánytal, megkezdődött Szegeden a könyvek hete. Az ünnepi esten részt vett **Darvas József** Kossuth-díjas író, **Csák Gyula** József Attila-díjas író, **Lator László** költő és két szegedi prózaíró, **Fenák Judit** és **Tóth Béla**. Az igényesen összeállított műsorban közreműködött **Schubert Éva**, **Kovács János** és **Mentés József**.

Egy kis ember nagy temetése

A tragikus hirtelenséggel elhunyt **Ruff Béla** hamvasztás utáni búcsúztatását tegnap délután nagy részvétel tartották a **Belvárosi** temetőben. A hamvakat tartó kis ravatalt nem borította el a koszorúk tömege, csak az emlékezés kis csokrai; nem álltak körül gyászba borult, zokogó rokonok, csupán igaz barátok, színházi és sportemberek, a **Virág** cukrászda — második otthonának — törzsvendégei, igaz, őszinte részvéte kísérté utolsó útjára. Barátok, akik közel érezték magukat a népszerű kis emberhez. **Ők** búcsúztatták

Limbit és az ő kegyeletlül fogja megőrizni emlékét. A búcsúztatás **Kertész Lajos** vezette **Városi Kamara** Kórus gyászdalával kezdődött, majd **Bernátsky László** mondott megható nekrológot. Ezt követően a **Nemzeti Színház** tagjainak utolsó üdvözlését tolmácsolta **Komor István** a szeretett kollégához, majd **Gaál Ferenc**, a színház nyugdíjasai nevében búcsúzott a „kedves öreg, örökké fiatal barátom”. Mint mondotta: „A függöny legrövidebb”. A „kis emberhez” méltó, szépen megrendezett nagy temetés volt. **Jenő István**